

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง “การประยุกต์พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานหัตถกรรมสาขางานไม้แกะสลักของจังหวัดเชียงใหม่” ผู้วิจัยได้มีการดำเนินงานวิจัยที่ใช้ในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในอำเภอแมริม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสารภี อำเภอสันป่าตอง และอำเภอจอมทอง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการรายเดี่ยว กลุ่มธุรกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน สาขางานไม้แกะสลักที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีสมุดข่อยหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และจะเข้ารับการคัดสรรผลิตภัณฑ์ ในเขตอำเภอแมริม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสารภี อำเภอสันป่าตอง และอำเภอจอมทอง ของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 ราย ซึ่งในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์จำนวนประชากรหลักร้อยโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 50% ของจำนวนประชากรทั้งหมด (มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548 : 46-47) ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 10 ราย จากการศึกษาจำนวนประชากรไม้แกะสลักในพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด สามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่	ผลิตภัณฑ์
1. กลุ่มหัตถกรรมก๊วยแลน้อย คุณอำพรชน มูลคำ	146 หมู่ที่ 10 ซอย 7 ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	หนุमानเปลงกาย และราชรถ
2. คุณสุณี ปิ่นผาง	34 หมู่ 15 ตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่	ป้ายบ้านเลขที่และ ป้ายต้อนรับ
3. คุณสมบูรณ์ สายมั่งกร	251/1 หมู่ 4 ตำบลยู่หว้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	แผ่นไม้รูปมังกร และ แผ่นไม้ตัวอักษร
4. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ ไม้แกะสลัก คุณบัวเกียง กิ่งแก้ว	245 หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแม่ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ไม้แกะสลักรามเกียรติ์ เศียรพระ และป้ายมงคล
5. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกาดสล่า คุณจันทร์ฉาย วิกุล	299/1 หมู่ที่ 5 ตำบลสันกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ไม้แกะสลักม้า ม้าพยศ เทพเจ้ากวนอู และหนุमान
6. คุณสังวาลย์ ดาชัย	79 หมู่ที่ 4 ตำบลยู่หว้า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ไม้แกะสลักรามเกียรติ์ และ แผ่นไม้ข้าง 3 มิติ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่	ผลิตภัณฑ์
7. คุณกัญญาณี ศรีธรรมราช	73/2 หมู่ที่ 2 ตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ไม้แกะสลักรูปหลวงปู่ทวด
8. คุณจรัญศรี เขียวปัญญา	กาดสล่า (แม่ครูคำ) ตำบลลยหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ซ้างไม้แผ่นใหญ่ เสื่อแผ่นไม้ และปลาทองแผ่นไม้
9. คุณสมศักดิ์ ศรีแสง	8/2 หมู่ 4 ตำบลลยหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ไม้ดัดใบพัดพระ ไม้ดัดใบซ้าง พระพิฆเนศ กำไรไม้พัดลาย
10. คุณพวงทอง ศรีวิชัย	บ้านคิ้วแลหลวง ตำบลลยหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	ป้ายรูปปลาเงิน ปลาทอง รูปซ้างหมู ซ้างแกะสลัก พระพิฆเนศ ตะเกียงปลา

ตารางที่ 3.1 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการหัตถกรรมสาขางานไม้แกะสลัก

2. ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากผู้ประกอบการรายเดียว กลุ่มธุรกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน ที่อยู่ในเขตอำเภอแม่ริม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสวรรคิ อำเภอสันป่าตอง และอำเภอจอมทอง โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการวิจัยจำนวน 10 กลุ่ม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยประยุกต์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ มีการสืบทอดงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก และเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลักจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ รวมถึงภาพถ่าย ถ้อยคำที่เรียบเรียงจากการสัมภาษณ์และสังเกต เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสืบทอดงานหัตถกรรมกับการดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1 แบบสอบถาม เป็นลักษณะคำถามกำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าให้เลือกตอบ (Closed ended question) และเติมคำ (Open ended question) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ สังเกต การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความเป็นมาของผู้ประกอบการด้านสังคม วัฒนธรรม สืบทอด/เผยแพร่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือ การจัดการผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 4 การผลิต/ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 5 ข้อมูลด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อม

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นลักษณะคำถามให้เติมคำ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลด้านการผลิต สังเกต การถ่ายภาพและการถ่ายวิดีโอ โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผลิตภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือการจัดการผลิตภัณฑ์

ส่วนที่ 3 การผลิต/ขั้นตอนการผลิต

ส่วนที่ 4 คุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการที่จะนำไปสู่ การสืบทอดภูมิปัญญาด้านงานหัตถกรรมสาขาไม้และสลัก

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 สร้างเครื่องมือทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความครอบคลุมของเนื้อหา

4.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

4.4 จัดทำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม

5.1 จัดทำหนังสือ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถาม

5.2 นัดสัมภาษณ์

5.3 ทำการสัมภาษณ์และถ่ายภาพ

5.4 เก็บรวบรวมข้อมูล

5.5 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์/แบบสอบถาม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 บรรทัดและศักยภาพภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลักในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้การพรรณนาวิเคราะห์และค่าสถิติร้อยละ ซึ่งใช้เกณฑ์การหาสัดส่วนร้อยละอย่างง่ายดังนี้

$$P = \frac{F \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลค่าให้เป็นร้อยละ
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด (จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน)

6.2 การวิเคราะห์ความสอดคล้องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับภูมิปัญญาท้องถิ่นงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลักในจังหวัดเชียงใหม่ ใช้การพรรณนาวิเคราะห์

6.3 การวิเคราะห์การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและคุณลักษณะของผู้นำกลุ่ม เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการที่จะนำไปสู่การสืบทอดภูมิปัญญาด้านงานหัตถกรรมสาขาไม้แกะสลัก โดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์

